

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU

Uuden edellä

Veroton varastointi - Case Yritys X

Huhtamäki, Milla

2014 Leppävaara

Laurea-ammattikorkeakoulu
Leppävaara

Veroton varastointi - Case Yritys X

Milla Huhtamäki
Liiketalous
Opinnäytetyö
Kesäkuu, 2014

Huhtamäki, Milla

Veroton varastointi - Case Yritys X

Vuosi 2014

Sivumäärä 30

Kilpailun ollessa kovaa kansainvälisillä markkinoilla sekä kotimaassa on yritysten tehtävä kaikkensa ollakseen kilpailukykyisiä suhteessa kilpailijoihinsa. Logistiikka on yksi osa-alue, jonka toimintoja tehostamalla yritykset voivat saada etulyöntiaseman markkinoilla. Varsinkin varastotoimintoihin on usein sitoutunut iso osa yrityksen pääomasta.

Tämän opinnäytetyön toimeksiantajana on Yritys X, joka on kotimainen tekstiili- ja vaate-tusalan yritys. Heidän tuotteitaan myydään kotimaan ja ulkomaan markkinoilla, mutta yritys panostaa tällä hetkellä erityisesti kansainvälisiin markkinoihin. Yrityksen X:n taholta tuli pyyntö selvittää kannattaisiko heidän hyödyntää verotonta varastointia sellaisten tuotteiden osalta, jotka maahantuodaan Suomeen ja viedään uudestaan EU:n ulkopuolelle. Verottomasti varastoituja tuotteita ei tullattaisi ollenkaan maahan, joten yrityksen ei tarvitsisi maksaa niistä tullimaksuja tai arvonnäköveroä.

Teoriaosuuden lähteinä käytin pääasiassa alaan liittyvää kirjallisuutta sekä Internet-lähteitä kuten Tullin sivuja. Tuotteita voi varastoida verottomasti väliaikaisessa varastossa, tullivarastossa tai vapaa-alueella ja vapaavarastossa. Teorialähteiden pohjalta päädyin siihen tulokseen, että verottoman varastoinnin muodoista Yritys X:n kohdalla paras vaihtoehto olisi tullivarastointi.

Tutkimusmenetelmät ovat olleet kvalitatiivisia. Tutkimuksellisessa osiossa tärkeässä osassa oli tapaaminen yhteistyöyrityksen kanssa, joka vastaa tällä hetkellä Yritys X:n tuotteiden varastoinnista. Tapaamisen lisäksi tarkentavaa tietoa on hankittu sähköpostitse ja puhelimitse yhteistyöyritykseltä sekä alan toimijoilta kuten Tullilta.

Tapaamisessa yhteistyöyrityksen kanssa selvisi, ettei tullivarastointi ole Yritys X:n kohdalla vielä ajankohtaista. Tavaraa ei yksinkertaisesti liiku tarpeeksi isoja määriä, jotta toiminta olisi kannattavaa verrattaessa siitä syntyviin kustannuksiin ja työmäärään. Kansainvälisen myynnin edelleen kasvaessa Yritys X:n kannattaa tarkastella asiaa uudestaan.

Huhtamäki, Milla

Bonded warehousing - Case Company X

Year	2014	Pages	30
------	------	-------	----

Companies should maximise their competitive advantage in international markets. An area of business, which can be optimised by many companies is logistics, and particularly warehousing processes, where a lot of capital is invested.

This thesis project was commissioned by Company X, which is a Finnish textile- and clothing company, selling in domestic and international markets. At the moment the company is focusing on their international business. Company X wanted to know whether they should utilize bonded warehousing for products that are being imported to Finland from third-world countries and re-exported back. Companies do not have to pay any customs fees or taxes when bonded warehoused products are being re-exported outside the European Union.

The theoretical section of the thesis discusses the literature on this business area. Online sources were used to collect other necessary information, especially from the Customs Internet pages. Companies can store their products tax free in different kinds of bonded warehouses. Based on information from theoretical sources it was decided that customs bonded warehouse would be the best choice for Company X.

The Research methods used in this thesis were qualitative. An important aspect of the research method was meeting with a joint venture partner, which stores Company X's products. In addition to this meeting, further necessary information was obtained by emails and phone from the joint venture partner and Customs.

After the meeting with the joint venture partner it was clear that a customs bonded warehouse would not be a cost-effective option for Company X at the moment. Company X should consider this again when their international sales increase.

Keywords bonded warehouse, customs bonded warehouse, logistics, import

Sisällys

1	Johdanto	6
1.1	Työn lähtökohta ja taustat	6
1.2	Työn tarkoitus ja tavoitteet	6
2	Esittelyssä Yritys X	7
2.1	Yleistä	7
2.2	Vienti	7
2.3	Tuonti	8
3	Kansainvälinen liiketoiminta	9
3.1	EU:n sisäkauppa	10
3.2	EU:n ulkokauppa	10
3.2.1	Tavaroiden tuonti EU-tullialueelle	11
3.2.2	Tulliverotus	13
3.2.3	Tullietuuskohtelu	14
3.3	Tulli	14
4	Veroton varastointi	14
4.1	Väliaikainen varasto	15
4.2	Tullivarasto	16
4.3	Vapaa-alue ja vapaavarasto	17
5	Tutkimus: oikean varastomuodon valinta Yritys X:lle	17
5.1	Lähtökohta tutkimukselle ja tutkimusongelma	18
5.2	Tapaaminen yhteistyöyrityksen edustajien kanssa	19
5.2.1	Yhteistyöyrityksen tarjoamat varastointivaihtoehdot	19
5.2.2	Käytännön ongelmat liittyen tullivarastointiin	19
5.2.3	Tullivarastointiin liittyvät kulut	21
6	Tullivaraston perustaminen, varastointi ja tullaus	22
6.1	Tullivaraston perustaminen	22
6.2	Tullivarastointi	22
6.3	Tullivaraston tuotteiden tullaus	22
7	Yhteenveto ja johtopäätökset	23
7.1	Toimenpide-ehdotukset tulevaisuudelle	25
7.2	Hyöty toimeksiantajalle ja omat mietteet	26
	Lähteet	28
	Kuviot	30

1 Johdanto

Ensimmäisessä kappaleessa käyn läpi opinnäytetyöni lähtökohtaa ja taustoja. Tämän lisäksi on tarkoituksena avata tarkemmin työn tarkoitus sekä tavoitteet.

1.1 Työn lähtökohta ja taustat

Kilpailu markkinoista on kovaa, joten yritysten on tehtävä kaikkensa ollakseen kilpailukykyisiä kilpailijoihinsa nähden. Tähän pyritään tekemällä tuotteista ja palveluista entistä kilpailukykyisempiä esimerkiksi tehostamalla yrityksen toimintoja.

Yritys X on kotimainen tekstiili- ja vaatetusalan yritys, joka valmistaa tuotteita kotimaan markkinoiden lisäksi yhä enenevässä määrin ulkomaan markkinoille. Entistä kansainvälisempi liiketoiminta on oleellinen osa yrityksen kasvu- ja kehitysstrategiaa. Tällä Yritys X pyrkii muun muassa tasoittamaan maakohtaisia suhdannevaihteluja. (Yritys X 2012 A.)

Yritys X panostaa kansainvälistymiseen ja laajentaa toimintaansa kaiken aikaa. Tämä tuo omat haasteensa hankinta- ja logistiikkaprosesseihin. Uusien tuotteiden määrän kasvu ja oman tuotannon osuuden lasku ovat lisänneet alihankkijoiden määrää tuotteiden valmistuksessa. Tämä on lisännyt yrityksen riippuvuutta hankintaketjusta. Kaikenlaiset viiveet ja häiröt tavarantoimituksissa sekä laatuvariaatiot tuotteissa ovat haitaksi liiketoiminnalle - vähintään hetkellisesti. Toimintojen laajentuminen globaaleilla markkinoilla vaikuttaa ja muuttaa yrityksen varastotoimintoja sekä niiden hallintaa. (Yritys X 2012 B.)

Pärijätäkseen kansainvälisillä markkinoilla yrityksen tulee parantaa kannattavuutta ja kustannustehokkuutta. Panostamalla logistiikkiin prosesseihin saadaan aikaan entistä kannattavampia tuotteita sekä vahvistetaan ja turvataan yrityksen kilpailukyky jatkossa. (Yritys X 2012 A.)

1.2 Työn tarkoitus ja tavoitteet

Yritys X:ltä tuli pyyntö selvittää kannattaisiko heidän hyödyntää verotonta varastointia yhtenä varastoinnin muotona. Tuotteita voidaan varastoida verottomasti väliaikaisessa varastossa, tullivarastossa ja vapaa-alueella tai vapaavarastossa. Sen lisäksi kannattaako Yritys X:n hyödyntää verotonta varastointia tuli selvittää mikä näistä verottoman varastoinnin muodoista olisi järkevin vaihtoehto Yritys X:n kohdalla. Tarkoitukseni on selvittää olisiko verottoman varaston käyttöönotto kustannusten kannalta järkevä vaihtoehto sellaisille tuotteille, jotka maahantuodaan Suomeen ja viedään sen jälkeen uudestaan EU:n ulkopuolelle. Niitä ei silloin tullattaisi ollenkaan maahan, joten tuotteista ei tarvitsisi maksaa Suomeen tulleja ja veroja.

Tätä asiaa ei ole Yritys X:ssä aiemmin tarkemmin selvitetty johtuen resurssipulasta. Asiasta tulee aina välillä kyselyä yrityksen sisäisiltä tahoilta. Verottomasta varastoinnista on muutenkin tullut yritykselle entistä ajankohtaisempi, koska heidän kansainvälinen myyntinsä kasvaa kaiken aikaa.

Tavoitteenani on selvittää konkreettisesti se, että kannattaako Yritys X:n tässä vaiheessa ottaa käyttöönsä veroton varasto vai onko sen aika vasta tulevaisuudessa kansainvälisen myynnin edelleen kasvaessa. Tämän asian selvittämiseksi hyödynnän olemassa olevaa tietoa verottomasta varastoinnista sekä haastattelun yhteistyötahoja ja alan toimijoita.

Haasteelliseksi työn tekee se, että minulla ei ole käytännön kokemusta verottomasta varastoinnista ja sen toiminnasta. Tärkeässä osassa kokonaisuuden kannalta onkin osata kysyä yhteistyötahoilta ja alan toimijoilta oikeat kysymykset. Työn aiheen katson olevan hyödyllinen ja ajankohtainen Yritys X:lle.

2 Esittelyssä Yritys X

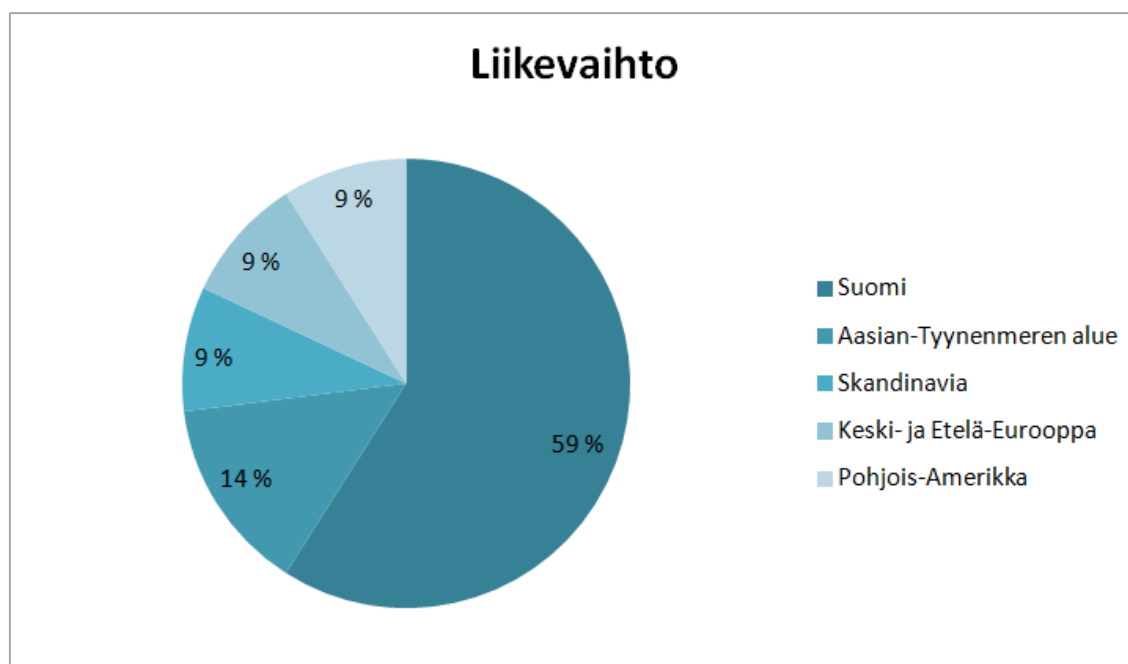
Tässä kappaleessa käsittelen tarkemmin Yritys X:ä ja sen toimintoja. Alussa on yleistä tietoa yrityksestä ja sen jälkeen yksityiskohtaisempaa tietoa viennistä ja tuonnista. Näitä osa-alueita käsitellään tarkemmin, koska ne ovat vahvasti yhteydessä selvitettävään aiheeseen.

2.1 Yleistä

Yritys X on kotimainen tekstiili- ja vaatetusalan yritys, joka valmistaa tuotteita kotimaan ja ulkomaan markkinoille. Vuonna 2012 yhtiön liikevaihto oli 88 miljoonaa euroa, josta liikevoiton osuus oli 2,0 miljoonaa euroa. Yritys X:n tuotteita myydään Suomessa ja ulkomailla omien myymälöiden lisäksi jälleenmyyjäomisteisissa liikkeissä sekä tavarataloissa ja erikoismyymälöissä. (Yritys X 2012 A.)

2.2 Vienti

Yritys X:n keskeisimpiä markkina-alueita ovat Pohjois-Eurooppa, Pohjois-Amerikka ja Aasian-Tyynenmeren alue. Seuraavalla sivulla, kuviossa 1, esitellään yrityksen liikevaihdon jakautuminen markkina-alueittain vuonna 2012.

Kuvio 1: Liikevaihto markkina-alueittain vuonna 2012 (Yritys X 2012 A.)

Yritys panostaa kansainvälistymiseen ja lujittaa toimintaansa kaikilla päämarkkina-alueillaan kasvattamalla ja rakentamalla jakeluverkostoaan. Tähän se pyrkii avaamalla omia vähittäismyymälöitä, jälleenmyyjäomisteisia liikkeitä ja -shop-in-shopeja sekä kehittämällä jo olemassa olevien myymälöiden toimintaa. (Yritys X 2012 A.)

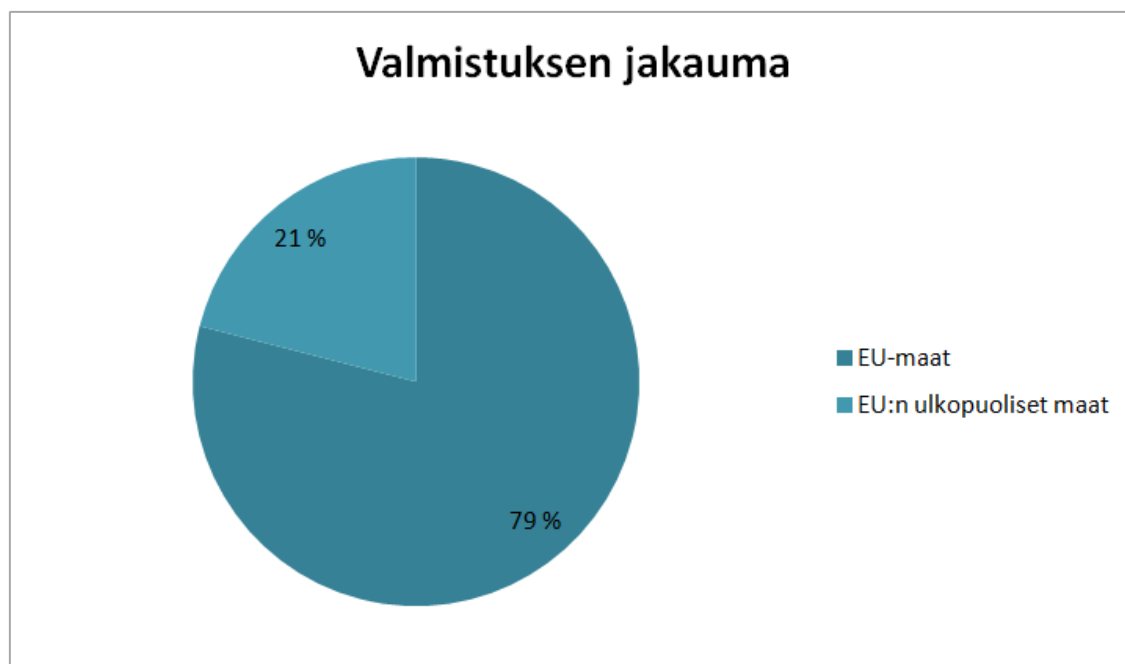
2.3 Tuonti

Tuotevalikoiman monipuolistuminen ja myynnin kasvu ovat lisänneet alihankintaa. Tämän seurauksena yrityksen tavarantoimittajien määrä ja hankintaverkosto ovat kasvaneet entisestään. Ulkopuolisten toimijoiden osuuden kasvu on tehnyt hankintaverkoston hallinnasta ja seurannasta entistä tärkeämpää.

Valmistuspaikan valintaan vaikuttavat tuotteen ominaisuudet, tuotantomäärät, toimitusaika ja valmistuskustannukset. Kaiken aikaa lisääntyvä kansainvälistyminen tuo yrityksen tuotannolle, hankinnalle ja logistiikalle uusia haasteita. Kilpailukyyn ja saatavuuden varmistamiseksi ja parantamiseksi onkin tärkeää panostaa hankintaverkoston laajentamiseen ja kehittämiseen sekä tilaus-toimitusketjun hallinnan parantamiseen.

Oman tuotannon lisäksi yritys valmistaa tuotteita alihankintana Suomessa ja ulkomailla. Kotimaan ulkopuoliset alihankinnanlähteet sijaitsevat pääasiallisesti EU:n alueella. Alihankinta kehittyviltä alueilta on kasvanut hiljalleen ollen kuitenkin vielä vähäistä.

Kuviossa 2 on esitetty valmistuksen jakauma EU:ssa valmistettujen ja EU:n ulkopuolella valmistettujen tuotteiden kesken vuonna 2012.

Kuvio 2: Valmistuksen maantieteellinen jakauma alkuperämaan mukaan vuonna 2012 (Yritys X 2012 A.)

Suurimmat valmistusmaat vuonna 2012 olivat:

- Suomi (34 %)
- Baltian maat (31 %)
- Portugali (11 %)

Suurimmat valmistusmaat EU:n ulkopuolella olivat Thaimaa ja Kiina. (Yritys X 2012 A.)

3 Kansainvälinen liiketoiminta

Ulkomaankaupan merkitystä Suomen kansantaloudelle ei voi vähätellä. Pienenä maana Suomi on riippuvainen globaaleista markkinoista ja erityisesti viennistä. Kansainvälistyminen tuo mukanaan haasteita ja mahdollisuuksia. Suomalaiset yritykset suuntaavat kansainvälisille markkinoille, mutta samaan aikaan ulkomaisia yrityksiä tulee Suomen markkinoille. Kilpailukykyä tulee siis kehittää ulkomaanmarkkinoiden lisäksi myös kotimarkkinoilla toimiessa. (Vahvaselkä 2009, 15)

Kiristynyt kilpailu kansainvälisistä markkinoista vaatii yrityksiltä entistä kustannustehokkaampaa toimintaa. Logistiikan osalta tehokkuuden tarkastelun kohteena voi olla esimerkiksi varastotoiminnot. Tehokkuuteen varastotoiminnoissa pyritään joko luomalla uusia toimintamalleja tai tehostamalla vanhoja. (Karrus 2005, 169-170.)

Varastotoimintojen tehokkuuden parantaminen on erityisen tärkeää, koska siihen on usein sitoutunut iso osa yrityksen pääomasta (Karrus 2005, 175). Varastointi on logistiikan isoin menoa vieden 10-15 % myyntikatteesta. Muita huomioitavia kuluja ovat esimerkiksi nimikkeiden ja nimikeryhmien kustannukset. Usein logististen toimintojen tehostaminen unohdetaan ja yritykset keskittyvät vain tuotannon tehostamiseen, vaikka se on yksi parhaista keinoista kehittää toiminnan kannattavuutta. (Karrus 2005, 192-193.)

Seuraavaksi käydään läpi EU:n sisäkauppaa, EU:n ulkokauppaa kolmansien maiden kanssa ja Tullitoimintaa sekä tavaroiden tuontia EU-tullialueelle ja GSP-järjestelmästä.

3.1 EU:n sisäkauppa

Euroopan unioni on toisen maailmansodan jälkeen luotu taloudellinen ja poliittinen liitto. Nykyään siihen kuuluu 28 jäsenmaata eli suurin osa Euroopan maista. EU:n sisämarkkinat mahdollistavat tavaroiden, palveluiden, rahan ja ihmisten vapaan liikkuvuuden sen alueella. (Euroopan unioni 2013.)

EU:n sisäkauppa eli Euroopan unionin jäsenmaiden välinen kaupankäynti on yhteisökauppaa. Kaupankäynnin välineenä käytettäviä tuotteita, joilla on vapaa liikkuvuus yhteisön tullialueella, kutsutaan yhteisötavaroiksi.

Suomi on ollut Euroopan unionin jäsen vuodesta 1995 alkaen. Jäsenyyden myötä kaupankäynti ja vienti- ja tuontitoiminta Suomen sekä muiden jäsenmaiden välillä muuttui. Yhteisen tulliliiton myötä EU:n sisäkaupassa ei esimerkiksi tehdä vienti- ja tuontitullauksia. Sisäkaupan tilastointi tavarakaupassa, silloin kun tavara fyysisesti liikkuu rajojen yli, hoidetaan tullilaitokselle Intrastat-lomakkeella. Ilmoitusvelvollisuus on yrityksillä, joilla vuotuinen vienti tai tuonti on yli 100 000 euroa. (Pirnes & Kukkola 2002, 232-235.)

3.2 EU:n ulkokauppa

Euroopan unionilla on yhteinen kauppa- ja tullipolitiikka, jota sovelletaan kaupankäynnissä EU:n ja kolmansien maiden välillä. Kaupankäynnillä kolmansien maiden kanssa tarkoitetaan muiden kuin yhteisöalueen maiden kanssa käytävää kauppaa. Kauppa- ja tullipolitiikan piiriin

kuuluu esimerkiksi tullimaksut, tullivapautukset ja alennetut tullit, tuonnin ja viennin valvonta, määrälliset rajoitukset sekä GSP-järjestelmä.

Yleisten säädösten lisäksi EU:lla on eri maiden tai maaryhmittymien kanssa kahdenkeskisiä kauppasopimuksia. Tämän lisäksi EU:lla on myös kauppasopimuksia kehitysmaiden kanssa, joilla kehitysmaista tuleville tavaroille annetaan erityiskohtelu. Tällaisille tuotteille on usein asetettu tuontikiintiöitä ja alkuperä täytyy todistaa tuotaessa niitä EU-alueelle. (Melin 2011, 252.)

3.2.1 Tavaroiden tuonti EU-tullialueelle

Sivulta 12 löytyy kuvio 3, jossa on esitettynä tavaroiden tuonti EU-tullialueelle. Tässä vaiheessa kuitenkin käydään tämä prosessi tarkemmin läpi.

Siinä vaiheessa kun Euroopan unionin alueelle tuotavat tavara ylittää fyysisesti tullirajan se tulee esittää Tullille. Tavara on tullivalvonnassa siihen asti kunnes sen tullioikeudellinen asema määräytyy. Tällä tarkoitetaan sitä onko tavara yhteisötavaraa vai muuta kuin yhteisötavaraa. Yhteisötavaran tullioikeudellisen aseman määräytyttyä se vapautuu tullivalvonnasta. Muiden kuin yhteisötavaran kohdalla tullioikeuden määrityttyä siitä tulee tehdä yleisilmoitus. Yleisilmoitus tulee antaa välittömästi tai viimeistään seuraavana arkipäivänä saapumisesta.

Yleisilmoituksen jälkeen tavaroille tulee osoittaa tulliselvitysmuoto. Tämä ei kuitenkaan yleensä tapahdu heti maahantuonnin yhteydessä, joten tavara jää tullivalvontaan ja siirretään väliaikaiseen varastoon odottamaan tulliselvitysmuotoa.

Tulliselvitysmuodot ovat seuraavia:

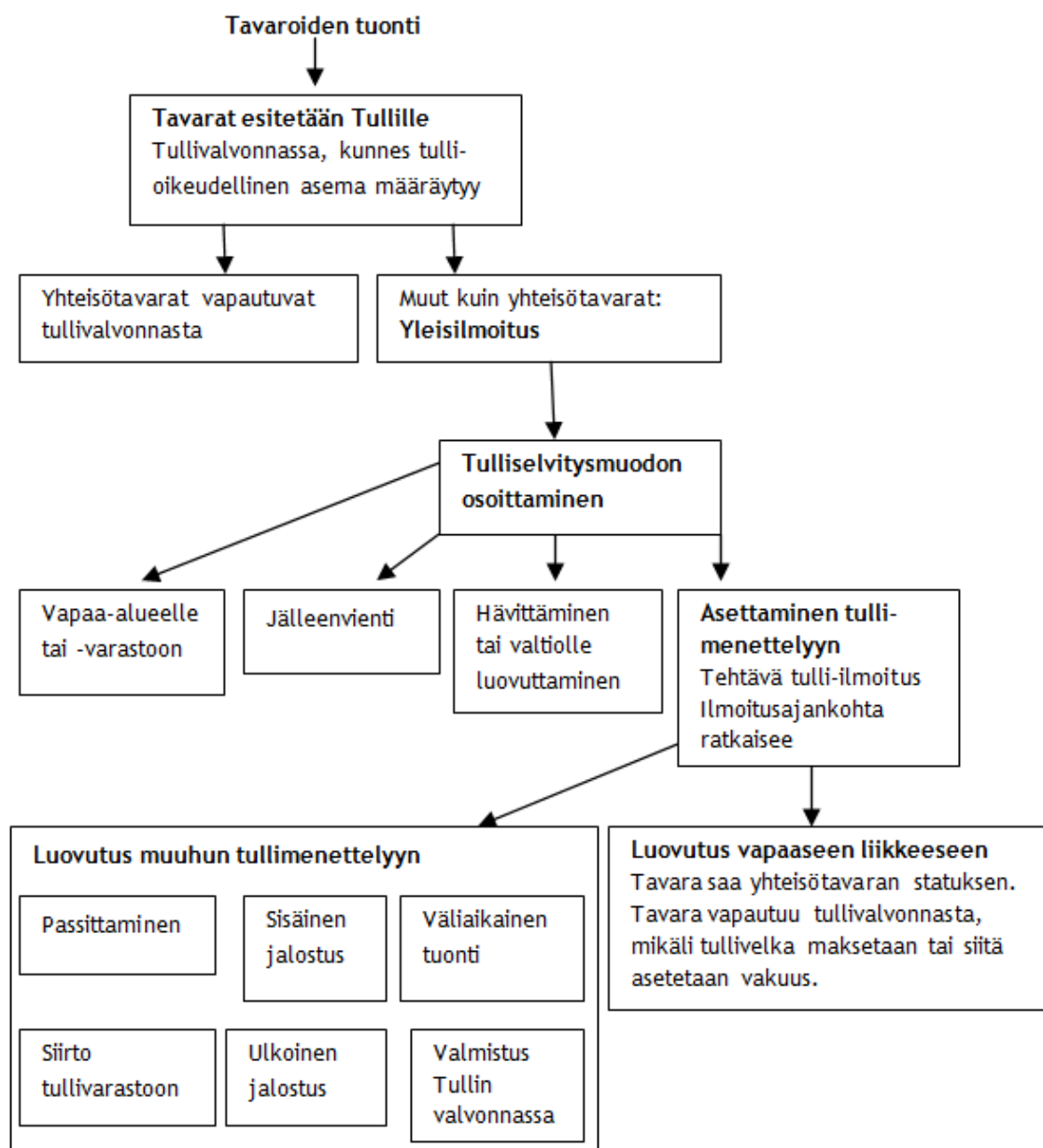
- Tavarán asettaminen tullimenettelyyn
- Tavarán siirto vapaa-alueelle tai vapaavarastoon
- Tavarán jälleenvienti
- Tavarán hävittäminen tai luovuttaminen valtiolle

Yrityksen asettaessa tavarán tullimenettelyyn tulee siitä tehdä tullilmoitus. Ilmoitus voidaan antaa kirjallisena, sähköisesti tai suullisesti. Yksi tullimenettelyistä on tavarán luovutus vapaaseen liikkeeseen, jolloin se yhteisötavaran statuksen. Tämän lisäksi on tuonnin osalta valittavissa seuraavat tullimenettelyt:

- Tavarán siirto tullivarastoon
- Tavarán väliaikainen maahantuonti
- Sisäinen jalostus
- Ulkoinen jalostus
- Valmistus Tullin valvonnassa
- Passittaminen

(Melin 2011, 254-256.)

Väliaikaisesta varastosta, vapaa-alueesta ja vapaavarastosta sekä tullivarastosta kerrotaan tarkemmin kappaleessa 4.

Kuvio 3: Tavaroiden tuonti EU-tullialueelle (Pirnes & Kukkola 2002, 240.)

Passitusmenettelyt käydään hieman tarkemmin läpi, koska ne liittyvät Yritys X:n tapaukseen. Passitusmenettelyssä tavara voidaan siirtää tulliselvitettäväksi lähtötullista määrätulliin. Passituksen aikana tavarasta ei tarvitse maksaa tullia tai muita maksuja. Passitettavista tavarois-

ta tulee antaa vakuus. Tällä varmistetaan, että tullien ja muiden maksujen perintä varmasti onnistuu. (Melin 2011, 262.)

T1-passituksella tarkoitetaan EU:n ulkoista passitusta, jolloin tullaamatonta tavaraa tuodaan EU-alueelle sen ulkopuolelta. T1-passituksella tarkoitetaan myös sitä kun tullaamatonta tavaraa siirretään EU-alueen sisällä. Ulkoisessa passituksella muu kuin yhteisötavara voi liikkua yhteisöalueella ilman yhteisöasemaa niin, ettei siitä tarvitse maksaa tuontitulleja tai muita maksuja ennen kuin se saapuu määrätullipaikkaan yhteisöalueella. Se sopii tämän takia erityisesti kolmansien maiden tavaroiden siirtoon yhteisöalueella.

T2-passituksella eli EU:n sisäisellä passituksella tarkoitetaan sitä, kun yhteisötavaraa kuljetetaan EU:sta Efta-maihin. Samaa T2-passitusta käytetään myös kun yhteisötavara kulkee Efta-maiden kautta takaisin EU-alueelle. (Melin 2011, 263.)

T2F-passitusta käytetään esimerkiksi Ahvenanmaalle kuljetettaessa tavaraa. Yhteisötavaraa kuljetetaan EU:n tullialueelle kuuluvalla alueella joka ei kuitenkaan kuulu veroalueeseen, sieltä tullialueelle tai kyseisten alueiden välillä. TIR-carnet'tin kohdalla kyse on siitä, että tullaamatonta tavaraa tai yhteisötavaraa kuljetetaan EU-alueen ulkopuolelle. (Melin 2011, 264.)

Siinä vaiheessa, jos tavara jää Suomeen, niin passitus voidaan hoitaa T1-passituksella määrätulliin. Tämän jälkeen tavara siirretään seuraavaan tullimenettelyyn, joka voi olla esimerkiksi varastointi tai tullaus vapaaseen liikenteeseen. Tavaralla ollessa ainoastaan läpikulkumatalla voidaan se passittaa passitusmaihin, jotka ovat EU- ja Efta-maat, T1-passituksella. Tavaraa jälleenviedessä EU:n ulkopuolelle, kuten Yritys X:n tapauksessa olisi tarkoitus, hoidetaan passitus TIR-carnet'illa. (Tulli 2012.)

3.2.2 Tulliverotus

Suomeen maahantuotavista tavaroista yritysten tulee maksaa tullit, verot ja muut maksut. Ne ovat sekä kansallisia että Euroopan unionin yhteisiä ja ne maksetaan voimassaolevan lainsäädännön mukaisesti. Tavaroista maksettavat verot ja maksut määräytyvät tavaralla ominaisuuksien perusteella. Näitä ovat tavaralla tullinimike, alkuperä ja tullausarvo. Tavaralle valittu tullimenettelykin saattaa vaikuttaa maksettavien tullien, verojen ja maksujen määrään.

Suomeen tuotavista tavaroista tulee maksaa arvonlisävero ja niiden suuruus määräytyy samoin kuin kotimaisessa arvonlisäverotuksessa. Kolmansista maista tuotaessa tavaraa arvonlisävero peritään tullauksen yhteydessä ja sen perinnästä vastaa Tulli. Tavaravienti kolmansiin maihin ja EU:n jäsenmaihin on verotonta. (Melin 2011, 272-273.)

3.2.3 Tullietuuskohtelu

Tullietuusjärjestelmä eli GSP-järjestelmä (Generalized System of Preferences) on kannustusmenettely kehitysmaille, jolla EU pyrkii tukemaan kehitysyhteistyöpolitiikan tavoitteita. Näihin kuuluvat muun muassa köyhyyden poistaminen ja kestävän kehityksen edistäminen kehityksissa. GSP-järjestelmän tulliedut kehitysmaille ovat alennettu tulli tai tullittomuus. Toiminta on yksipuolista, joka tässä tapauksessa tarkoittaa, ettei EU:n puolesta edellytetä samaa tullietuutta sen alkuperä tuotteille. (Tulli 2014.)

EU:n yleistä tullietuusjärjestelmää on uudistettu 1.1.2014 alkaen. Tämän seurauksena osallisista edunsaajamaista, kuten Venäjä, jäivät etuuden ulkopuolelle. Samaan aikaan uusia maita kuten Pakistan hyväksyttiin edun piiriin. (Tulli 2013 A.)

Yritys X:n kohdalla tullimaksuihin saattaa tulla muutoksia sen myötä kun GST-järjestelmän piiriin tulee uusia maita tai kyseisen edun piiristä poistuu maita. Esimerkiksi kolmansissa maissa valmistetun tuotteen, jonka tullinimike on 63021000, tulliprosentti oli aiemmin 9,6 prosenttia. GSP-järjestelmän uudistuksen myötä kyseisessä maassa valmistettujen tuotteiden tulliprosentiksi tuli 0 prosenttia, joten niistä ei enää tarvitse maksaa tulleja kuten aiemmin.

3.3 Tulli

EU:n jäsenmaiden yhteisen tullipolitiikan toiminnasta kansallisella tasolla vastaa Suomessa Tulli. Heidän vastuullaan on valvoa ja raportoida EU:n sisäkauppaa sekä ulkokauppaa kolmansien maiden kanssa. Tulli vastaa kaupankäynnistä kolmansien maiden kanssa tulevista tulleista, tuontimaksuista sekä arvonlisäverosta. Näistä tullit ja tuontimaksut tilitetään EU:n komissiolle. Tullin vastuulla ovat alkuperätodistukset ja niihin liittyvät EU:n tullietuussopimukset. (Pehkonen 2000, 211-212.)

4 Veroton varastointi

Tuotteita voidaan väliaikaisesti varastoida verottomina. Suomeen maahantuodun tavaran tulee silloin täyttää tietyt ehdot ja sen varastointi tulee hoitaa tiettyjen, ennalta määriteltujen, menettelyiden mukaisesti.

Verottoman varastoinnin käyttöönotto on järkevä valinta ainakin sellaisessa tapauksessa, jossa EU:n ulkopuolelta maahantuotu tavara jälleenviedään kolmansiin maihin. Tätä kannattaa harkita, mikäli yrityksen maksamien tuontitullien osuus on merkittävä. Varastoinnin ajan tuotteista ei tarvitse maksaa tulleja tai veroja, joten niihin on sidottuna vähemmän pääomaa.

Yritykselle verottomasta varastoinnista on erityisesti hyötyä silloin kun niissä varastoidut tuotteet jälleenviedään suoraan EU:n ulkopuolelle. Tuotteista ei tarvitse tällöin maksaa Suomeen ollenkaan tullimaksuja tai arvonlisäveroa.

Verotonta varastointia ei voi hyödyntää jälkikäteen. Yritys ei voi saada takaisin maksamiaan tulleja jälkikäteen sen perusteella, että tavarat on jälleenviety Euroopan unionin ulkopuolelle.

Seuraavaksi käyn tarkemmin läpi varastoinnin eri muotoja, joita ovat väliaikainen varastointi, tullivarastointi sekä vapaa-alue ja vapaavarasto. Kappaleessa 5 käsittelen minkä varastomuodon Yritys X:n kannattaa valita näistä vaihtoehdoista. (Melin 2011, 260; Tulli 2013 B.)

4.1 Väliaikainen varasto

EU:n ulkopuolelta tuodut tuotteet voidaan siirtää tulliselvittämättä väliaikaiseen varastoon. Väliaikaisessa varastoinnissa huomioitava seikka on se, että tuotteet voivat olla sen piirissä tulliselvittämättä vain tietyn ajan. Riippuen kuljetusmuodosta tämä aika on enintään 20 tai 45 päivää. Maanteitse, lentoteitse tai rautateitse tuotujen tuotteiden osalta tulliselvitys on tehtävä 20 päivän kuluessa siitä kun yleisilmoitus on annettu. Meritse tuotujen tuotteiden osalta tämä aika 45 päivää.

Kun tuotteet laitetaan väliaikaiseen varastoon, niin se hoidetaan yleisilmoituksella. Yleisilmoituksen muotoja ovat muun muassa lento- tai laivamanifesti ja rautatierahतिकirja. Väliaikaisessa varastossa tuotteita voi säilyttää enintään 20 tai 45 päivää ja sitten ne on tulliselvitettävä. Tulliselvityksen jälkeen tuotteita ei voi enää varastoida väliaikaisessa varastossa. Tulliselvitysmuodollisuuden voi hoitaa esimerkiksi tekemällä tulli-ilmoituksen kuten T1-passitus tai TIR-carnet. T1-passitus sopii esimerkiksi EU:n ulkopuolella valmistettujen tuotteiden siirtoon tullivarastoon. TIR-carnet sopii EU:n ulkopuolelle jälleenvietyville tuotteille.

Passitus tässä tapauksessa tarkoittaa, että tuotteet ovat kuljetuksen aikana tullivalvonnassa. Tuotteet voidaan siirtää väliaikaisesta varastosta tullivarastoon ilman kauppapoliittisia toimenpiteitä. Tämä tarkoittaa, ettei tuotteista tarvitse vielä maksaa tulleja tai veroja tai esittää muitakaan verotukseen liittyviä papereita kuten tuontilisenssejä siinä vaiheessa kun ne asetetaan tullivarastointimenettelyyn. Molemmat varastot voivat sijaita samoissa tiloissa. Tässä kappaleessa esitetyt asiat varmistettiin Tullilta sähköpostitse.

Tuotteiden käsittely väliaikaisessa varastossa on sallittua ainoastaan kunnon säilyttämiseksi niin, etteivät niiden ulkonäkö tai tekniset ominaisuudet muutu. Tulli tai tavaranhaltija Tullin luvalla voi tarkastaa tuotteet ja ottaa niistä näytteitä sinä aikana kun ne ovat väliaikaisessa

varastossa. (Tulli 2009 A; Hörkkö, Koskinen, Laitinen, Mattsson, Ollikainen, Reinikainen, Werdermann 2012, 123.)

4.2 Tullivarasto

Tullivarastoissa säilytetään maahantuotua tullaamatonta tavaraa sekä maasta vietävää yhteisötavaraa. Tullivarastot ovat tulliviranomaisten valvomia yleisiä tai yksityisiä alueita, joiden toiminnasta vastaavat joko tulliviranomaiset tai rekisteröity yksityinen taho. Kuka tahansa ei voi perustaa tullivarastoa vaan siihen tarvitaan tulliviranomaisten lupa.

Tullivarastoa pitävän tahon ei tarvitse omistaa tavaroita, joita se varastoi. Varastonpitäjä vastaa varastoitavien tavaroiden kirjanpidosta ja on vastuussa siitä, että tavarat pysyvät varastossa ja tullivalvonnassa kunnes Tullilta on saatu lupa niiden siirtoon. Tavarat asetetaan tullivarastointimenettelyyn tull ilmoituksella, jonka tietojen oikeellisuudesta vastaa varastoonpanija.

Yleinen A-luokan tullivarasto tässä tapauksessa tarkoittaa sitä, että tullivarasto on kaikkien käytettävissä eli kuka tahansa voi laittaa varastoon tavaraa ja samaa varastoa voivat käyttää useat eri tahot. Yksityisellä tarkoitetaan tullivarastoa joka on varattu ainoastaan varastonpitäjän tavaroiden varastointiin. Yksityiset tullivarastot on jaoteltu C-, D- ja E-luokan tullivarastoihin. C-luokan tullivarasto on yleisimmin käytössä, D-luokkaa käytetään kun tavaraa tullaan kotitullauksella ja E-luokassa tavarat tulee säilyttää siinä osoitteessa, joka on mainittu luvassa.

Tullivarastoonpano voidaan hoitaa tavanomaisesti tai luvanvaraisesti. Yleisemmin se tehdään tavanomaisella varastoonpanolla, jolloin tavarat asetetaan tullivarastointimenettelyyn tull ilmoituksella. Tällöin tavaroista ilmoitetaan heti kaikki vaadittavat tiedot. Luvanvaraiseen tullivarastoonpanoon täytyy saada Tullin lupa ja se voidaan silloin tehdä epätäydellisellä ilmoituksella, yksinkertaistetun ilmoituksen menettelyllä tai kotitullausmenettelyllä. Epätäydellisessä ilmoituksessa tull ilmoituksesta puuttuu osa vaadituista tiedoista. Yksinkertaistetun ilmoituksen menettelyssä tull ilmoitus hoidetaan jollakin muulla asiakirjalla kuten yrityksen omalla rahtikirjalla. Tämän asiakirjan tietosisällön tulee vastata vähintään epätäydellisen ilmoitusmenettelyn vaatimuksia. Kotitullausmenettelyssä varastoonpano hoituu kirjanpitomerkinnällä.

Tullivarastoinnin aikana tavaroita saa käsitellä joissain määrin, mikäli siihen on saatu lupa valvovalta Tullilta tai tullipiiriltä. Tavaroita saa käsitellä varmistaakseen niiden säilymisen, parantaakseen niiden ulkonäköä tai markkinointiominaisuuksia tai valmistaakseen ne jakelua tai jälleenmyyntiä varten. Tavarat voidaan siirtää käsittelyn ajaksi pois tullivaraston tiloista,

mikäli toimenpidettä ei voida hoitaa siellä. Tähän tarvitaan Tullilta lupa. (Unionin tuomioistuimen tuomio (kolmas jaosto) 2012; Melin 2011, 260; Tulli 2009 B.)

4.3 Vapaa-alue ja vapaavarasto

Vapaa-alue kuten vapaasatama tai yleisemmin vapaavarasto on erillinen muusta EU:n tullialueesta erotettu tila, jossa säilytetään sekä yhteisötavaroita että EU:n ulkopuolelta tuotuja tullaamattomia tavaroita. Tavaroiden maahantuontiin liittyvät verot ja maksut suoritetaan vasta siinä vaiheessa kun tavarat otetaan kyseiseltä alueelta pois. Sama koskee kauppapoliittisia toimenpiteitä kuten lisenssejä ja kiintiötä.

Tällaisten alueiden perustamiseen saa Suomessa luvan Tullihallitukselta. Vapaa-alueita ja -varastoja on kahta erilaista tyyppiä, joiden erottelu riippuu siitä miten Tulli valvoo niiden toimintaa. Valvontatyyppi I tapauksessa vapaa-alue tai -varasto on muusta EU:n tullialueesta aidalla erotettu alue. Valvontatyyppi II kohdalla näihin alueisiin sovelletaan samoja säännöksiä ja valvontaa kuin tullivarastoinnissa. (Melin 2011, 260; Tulli 2009 C.)

Kirsti Melin (2011, 260) mainitsee kirjassaan Ulkomaankaupan menettelyt, että vapaa-alueiden merkitys on vähentynyt Suomessa huomattavasti ja monet vapaavarastot on muutettu tullivarastoiksi. Syy tähän on se, että tullivarastot ovat helpompia perustaa ja tuottavat saman hyödyn tavarantoimittajalle kuin vapaa-alueet. Tämän lisäksi vapaa-alueiden edellyttämästä tiukemmasta tavaroiden valvonnasta syntyy lisäkustannuksia.

5 Tutkimus: oikean varastomuodon valinta Yritys X:lle

Tutkimusmenetelmät tämän työn osalta ovat olleet pääasiassa kvalitatiivisia. Tutkimuksellisen osion tärkeimpinä tiedonlähteinä ovat olleet jo olemassa olevien yhteistyötahojen haastattelut sekä tarkentavien tietojen saanti sähköpostitse ja puhelimitse alan toimijoilta. Näiden lisäksi asioista on keskusteltu Yritys X:ssä sitä mukaan kun olemme saaneet vastauksia kysymyksiimme. Tämän lisäksi on hyödynnetty olemassa olevaa tietoa verottomasta varastoinnista, erityisesti tullivarastoinnista.

Siihen mikä verottoman varastoinnin muodoista Yritys X:n kannattaa ottaa käyttöönsä vaikuttaa muun muassa varastoinnin pituus, säädökset ja tarvitseeko tuotteita käsitellä varastoinnin aikana. Yritys X:lle tuotteita saapuu EU:n ulkopuolisilta tavarantoimittajilta pääasiassa lentoiteitse ja meriteitse. Saapuneista tuotteista osa tarkastetaan ennen kuin niitä lähetetään asiakkaille. Tällä varmistetaan, ettei niissä ole mitään valmistusvirheitä tai etteivät ne ole esimerkiksi kostuneet pitkän merikuljetusmatkan aikana.

Yritys X:n toiveena on, että verottomasti varastoitavat EU:n ulkopuolella valmistetut tuotteet ovat samassa varastotilassa yhteisötavaroiden kanssa. Selvitin Tullilta sähköpostitse, että väliaikaisessa varastossa, tullivarastossa ja vapaa-alueella voi säilyttää myös yhteisötavaroita. Lähtökohtaisesti kaikki verottoman varastoinnin muodot ovat sopivia Yritys X:lle.

Tuotteet eivät välttämättä lähde varastosta asiakkaille 45 päivän sisällä. Väliaikaisessa varastossa tuotteet tulee tulliselvittää 20 tai 45 päivän kuluessa siitä kun ne ovat saapuneet varastoon. Se ei olisi tämän takia järkevä vaihtoehto Yritys X:lle. Tietysti siinä olisi se mahdollisuus, että tuotteet tulliselvitettäisiin tarvittaessa väliaikaisesta varastosta tullivarastoon. Tässä vaihtoehdossa tosin tulisi turhia mutkia matkaan, joten väliaikainen varasto jää vaihtoehtoista ulkopuolelle.

Kappaleessa 4.3. mainitaan, että tullivarasto on helpompi perustaa kuin vapaa-alue tai vapaavarasto. Samassa kappaleessa sanotaan myös, ettei tullivarastossa ole yhtä tiukka valvonta kuin niissä ja kustannuksetkin ovat pienemmät. Tämän lisäksi Yritys X:n on tarkoitus hoitaa tuotteiden veroton varastointi yhteistyöyrityksen kautta. Heidän kauttaan se on mahdollista väliaikaisessa varastossa tai tullivarastossa. Näiden tietojen pohjalta järkevin vaihtoehto Yritys X:lle olisi tullivarasto.

5.1 Lähtökohta tutkimukselle ja tutkimusongelma

Yritys X maksaa tällä hetkellä maahantuontitullit ja verot Suomeen sellaisistakin tuotteista, jotka viedään EU:hun tuonnin jälkeen uudestaan EU:n ulkopuolelle. Tarkoituksena on selvittää voitaisiinko näitä kustannuksia vähentää varastoimalla osa näistä tuotteista tullivarastossa.

Nykyisestä varastoinnista vastaavalta yritykseltä oli tarkoitus saada tarkempaa tietoa tullivaraston toiminnasta. Heidän kauttaan veroton varastointi onnistuisi tullivarastoinnin lisäksi väliaikaisessa varastossa. Yrityksen kanssa sovittiin tapaaminen joulukuulle 2013. Alustavasti oli toiveena saada tarkempaa tietoa jotakin toista yritystä esimerkkinä käyttäen, benchmarkingin muodossa. Se ei ihan onnistunut toivomassani mittakaavassa, sillä vastaavanlaisen yrityksen tietoja ei ollut saatavilla. Tapaaminen vastasi kuitenkin moneen Yritys X askarruttaneeseen kysymykseen. Tärkeimpänä se, kannattaako yrityksen perustaa tullivarasto.

Selvittämiini tietoihin perustuen tutkimusongelmaksi määrytyi: Kannattaako Yritys X:n ottaa käyttöön tullivarasto?

5.2 Tapaaminen yhteistyöyrityksen edustajien kanssa

Lähtökohtana tullivarastoinnille olisi, että se hoidettaisiin yhteistyöyrityksen kautta Yritys X:n laskuun. Verottomasti varastoidut tuotteet tulisivat sijaitsemaan samoissa tiloissa normivaraston tuotteiden kanssa. Asian tarkempi selvitystyö aloitettiin sillä, että tavattiin Yritys X:n tuotteiden varastoinnista vastaavan yhteistyöyrityksen edustajia. Tiedossa oli, että heidän kauttaan olisi mahdollista varastoida tuotteita verottomasti. Tähän haluttiin tutustua tarkemmin, joten tapaaminen sovittiin joulukuulle 2013.

Ennen tapaamista lähetin yhteistyöyrityksen edustajille sähköpostin, jossa kerroin tekeväni opinnäytetyötä liittyen tullivarastointiin. Tarkoitukseni oli selvittää olisiko tullivarastointi mahdollisesti järkevä vaihtoehto ottaa osaksi Yritys X:n tuotteiden varastointia. Samaiseen sähköpostiin olin kirjannut ylös osa-alueita, joita toivoin tapaamisessa käytävän tarkemmin läpi sekä jo valmiita kysymyksiä. Näin yhteistyöyrityksen edustajat pystyisivät valmistautumaan tapaamiseen mahdollisimman hyvin ja oikealla materiaalilla.

Tapaamisessa olivat minun lisäksi Yritys X:n laskutus- ja huolintapäällikkö sekä logistiikkapäällikkö. Yhteistyöyrityksen puolelta paikalla olivat aluepäällikkö sekä tullaus- ja huolintapäällikkö. Tapaamisen pohjana toimi lähettämäni sähköposti. Tämän lisäksi olin kirjannut lisäkysymyksiä ennen tapaamista. Minun tehtäväni oli vastata tapaamisen kulusta. Kysymyksiini saamani vastaukset ja muut hyödylliset tiedot kirjasin ylös paperille. Sovimme jo ennen tapaamista, että mikäli jokin jää epäselväksi tai tulee mieleen lisäkysymyksiä tapaamiseen jälkeen, niin voimme olla yhteydessä yhteistyöyrityksen edustajiin. Seuraavissa kappaleissa käyn tarkemmin läpi tapaamisessa esiin tulleita asioita ja kysymyksiin saamiamme vastauksia.

5.2.1 Yhteistyöyrityksen tarjoamat varastointivaihtoehdot

Yritys X:n yhteistyöyrityksellä on omissa nimissään sekä asiakkaiden nimissä tullilupia. Yrityksellä on sekä tullivarastoja että väliaikaisia varastoja. Toinen tullivarastoista on ainoastaan yhden toimijan käytössä toisen ollessa yleinen A-luokan tullivarasto eli siellä tavaroitaan varastoi useampi eri taho.

5.2.2 Käytännön ongelmat liittyen tullivarastointiin

Tapaamisessa selvisi, että tämä yleinen tullivarasto sijaitsee usean kilometrin päässä Yritys X:n nykyisestä varastosta. Tällainen järjestely, jossa tavarat on varastoitu kahteen eri paikkaan kaukana toisistaan, ei olisi Yritys X:n toiminnan kannalta järkevä. Tullivaraston tulisi sijaita normivaraston kanssa samoissa tiloissa. Yhteisöalueella ja EU:n ulkopuolella valmistetut tuotteet voivat olla sijoitettuina samaan tilaan. Tällainen toimintamuoto voidaan määri-

tellä sopimuksessa. Toiminnan kannalta se tarkoittaa sitä, että verottomasti varastoiduilla tuotteilla tulee olla erilliset varastokirjanpidot ja niille määritellyn tullialueen tulee olla selkeästi eroteltu omaksi alueekseen.

Mikäli Yritys X päättäisi ottaa käyttöönsä tullivaraston omien toiveidensa mukaisesti samaan tilaan normivaraston kanssa, niin sille tulisi hakea uusi lupa. Uuden luvan käsittelyaika on suhteellisen pitkä, noin 2 kuukautta.

Melko alussa palaveria todettiin, että Yritys X:n kohdalla tullivarastointi ei olisi tällä hetkellä järkevä vaihtoehto. Ainakaan niin, että se perustettaisiin yrityksen omissa nimissä. Tavaraa ei kulkisi tarpeeksi tullivaraston kautta, jonka seurauksena kustannukset ja työmäärä nousisivat liian suuriksi verrattuna siitä saataviin hyötyihin. Tällä hetkellä Yritys X toimittaa tavarat suoraan yksittäisille asiakkaille, jolloin lähetettävä tavaramäärä saattaa olla todella vähäistä.

Tapaamisen aikana tuli esille, että mikäli tavaraa toimitettaisiin johonkin keskitettyyn varastoon eli suuria määriä kerralla niin tullivarasto voisi silloin olla vartenotettava vaihtoehto. Yhteistyöyrityksen edustaja kertoi tullivarastoa hyödyntävän esimerkiksi vaatetuksen alalla sellaiset yritykset, joille saapuu Kaukoidästä valmistettuja vaatteita Suomeen ja jotka toimitetaan Venäjälle myyntiin. Kyseessä ovat isot määrät, kuten kontillinen tavaraa. Joissain tapauksissa yrityksille tulee tuotteita useilta eri toimittajilta, jolloin ne kerätään yhteen kasaan tullivarastoon ja toimitetaan isoina määrinä eteenpäin. Tällöin heillä on yleensä valmiiksi tiedossa ostaja jolle kaikki tavarat toimitetaan trailerissa tai kontissa.

Tullilla ei ole vielä käytössä verottomien tuotteiden osalta sähköistä järjestelmää, jolla niiden tiedot siirtyisivät suoraan eteenpäin Tullille, kun varastokirjanpitoon tehdään merkintöjä. Kaikki tiedot varastoonotoista ja -panoista pitää kirjata manuaalisesti.

Lähetysten kuljetuksen hoitaa eri yritys kuin varastoinnista vastaava yhteistyöyritys. Palaverissa painotettiin, ettei yhteistyöyritys voi hoitaa muiden kuljettamien lähetysten passitusta. Vastuut, kuten verovastuu, olisi silloin heidän vastuullaan eivätkä he pystyisi haluamallaan tavalla kontrolloimaan ja valvomaan lähetystä. Tästä syntyisi heille liian isot riskit. Tämä tarkoittaa, että kuljetuksesta vastaavan yrityksen tulisi hoitaa passitus itse. Tämä on sellainen asia, joka Yritys X:n tulee sopia ja selvittää kuljetuksesta vastaavan yrityksen kanssa siinä vaiheessa mikäli he päätyvät varastoimaan tuotteitaan tullivarastossa.

Tiedustelin tapaamisen yhteydessä kannattaisiko verotonta varastointia hyödyntää sellaisissa tilanteissa kun Suomeen maahantuodaan EU:n ulkopuolelta iso yksittäinen lähetys, joka viehdään uudestaan EU:n ulkopuolelle. Yhteisyrityksen edustaja ei suositellut tätä ainakaan sellaisessa tilanteessa, että Yritys X vastaisi verottoman varaston perustamisesta ja siitä syntyvistä

kustannuksista. Toimenpiteet olisivat kuulemma samat kuin silloin jos varastointimuodosta olisi tarkoitus tehdä pysyvä ratkaisu. (Tapaaminen 2013.)

5.2.3 Tullivarastointiin liittyvät kulut

Keskustelimme tapaamisessa myös kuluista, jotka tulisi ottaa huomioon verottoman varaston käyttöönottoa suunniteltaessa. Tässä vaiheessa ei ollut vielä tiedossa yksityiskohtaisempaa tietoa näistä kuluista, joten keskustelu aiheesta oli pintapuolista. Huomioitavina kuluina ovat varaston perustamisesta syntyvät kulut sekä ylläpidosta kuten poistoista ja keruusta syntyvät kustannukset.

Tulli ja yrityksen tällä hetkellä käyttämä varasto veloittaisivat yritystä tullivaraston ylläpidosta sekä jokaisesta varastoonpanosta ja -poistosta mitä kyseiseen varastoon tehtäisiin. Tullivaraston perustaminen normivaraston lisäksi tarkoittaisi, että Yritys X:n täytyisi alkaa ylläpitämään kahta varastosaldoa ja -järjestelmää. Kaikki tällainen aiheuttaa muutoksia yrityksen kirjanpidossa ja sen seurauksena lisätyötä. Tämän lisäksi tulee selvittää, onko mahdollista laittaa normivaraston ja tullivaraston tuotteet samaan lähetykseen vai täytyykö niistä tehdä erilliset lähetykset erillisillä laskuilla vai voiko ne jotenkin yhdistää. Kaikki tällainen aiheuttavat lisätöitä ja sitä kautta lisäkustannuksia.

Yritys X maksaa tavaroiden varastoinnista niiden viemän lavatilan mukaan. Tällä hetkellä yrityksen tavarat otetaan sisään varastoon kappaletavarana. Saapuvat tavarat on mahdollista ottaa vastaan kappaletavaran lisäksi myös lava- ja pakettikohtaisesti. Tullivaraston kirjanpidon suhteen tulee ottaa huomioon, että kirjanpidon voi hoitaa vain yhdellä tasolla. Ei voi olla niin, että osa tavaroista on merkittynä sinne kappaletasolla ja osa pakettitasolla.

Lähtökohta verottomaan varastointiin oli, että normivaraston ja tullivaraston tuotteet ovat samoissa tiloissa. Varastoinnin kannalta tämä tarkoittaisi, että tullivaraston tuotteille tulee olla oma, erillinen alue. Tullilta haetaan lupa tähän alueeseen eikä kyseisellä alueella voisi säilyttää normivaraston tuotteita.

Varastoalueen veloitus tapahtuu lavatilan mukaan. Poikkeuksena riippuvaatteet, joita säilytetään riippuina. Yritys X:n tulisi maksaa koko alueesta eli veloitus tapahtuisi kuukausittain tietyllä kiinteällä kustannuksella. Tilanteesta riippuen yritys luultavimmin joutuisi ajoittain maksamaan tyhjistä tilasta. Varastoinnista vastaavan yrityksen edustajan mukaan muuttuvat kustannukset tulisivat olemaan suunnilleen samat kuin normivaraston tuotteiden kohdalla. (Tapaaminen 2013.)

6 Tullivaraston perustaminen, varastointi ja tullaus

Yritys X:llä oli lähtökohta, että tullivarastointi hoidettaisiin yhteistyöyrityksen kautta. Tapaamisessa yhteistyöyrityksen kanssa toimintaan katsottiin vain tältä pohjalta. Yritys X:ltä pyysivät minua myös selvittämään tullivaraston toimintaa niin, että he itse vastaisivat osittain siihen liittyvistä toiminnoista. Selvitin Tullin kanssa sähköpostitse ja puhelimitse tarkemmin tullivaraston perustamiseen, varastointiin ja tullaukseen liittyviä asiota.

6.1 Tullivaraston perustaminen

Tullivaraston perustamista varten tarvitaan lupa Tullilta. Tilanteessa, jossa tavarantoimittaja vastaa tuotteiden kuljetuksesta Suomeen sekä niiden tullivarastoinnista ja tuotteiden ostaja tulleista sekä veroista, niin ei ole merkitystä sillä kumman nimissä tullilupa on. Uuden luvan käsittelyaika on noin 2 kuukautta. Luvan saadakseen yrityksellä tulee olla Y-tunnus ja luvanhakijan tulee olla Tullin rekisteröity luottoasiakas. Tilojen ja tavarakirjanpidon tulee olla Tullin hyväksymät. Tullivaraston perustamismaksu on 350 euroa ja luvan käsittelyä nopeuttaa mikäli yrityksellä on jo voimassa oleva Tullin rekisteröity luottoasiakkuus. Tällainen löytyy Yritys X:ltä. (Email 2014; Tulli, Asiakaspalvelut 2014.)

6.2 Tullivarastointi

Varastointiin liittyvät kulut ovat asia erikseen. Ne määrittää varastonpitäjä. Tullivarastolle saatetaan määrätä vakuus. Tämän vakuuden suuruuteen vaikuttaa muun muassa varastoitavan tavaran arvo sekä yrityksen taloudellinen tilanne. Vakuuden kokonaissumma vaihtelee siis tilanteittain. Tullivarastossa säilytettävillä tuotteilla ei ole mitään aikarajoitusta säilytyksen suhteen. Tullivarastoitavat tuotteet voi omistaa varastonpitäjän lisäksi joku muu taho. Tullivarastonpitäjällä on vastuu varastoitavista tuotteista ja niihin liittyvistä velvollisuuksista sen aikaa kun tuotteet ovat varastoituina. Tullivarastoinnin osalta Tulli ei peri erillisiä maksuja varasto-otoista. (Email 2014; Tulli, Asiakaspalvelut 2014.)

6.3 Tullivaraston tuotteiden tullaus

Tullit ja verot maksetaan tuotteen määrittelemän tullinimikkeen mukaisesti siinä tapauksessa mikäli ne jäävät yhteisöalueelle. Tuotteiden tullauksen voi periaatteessa hoitaa kuka tahansa. Silloin kun tullauksen hoitaa yrityksen puolesta jokin muu taho kuten huolintayritys niin he veloittavat yritystä tästä työstä. Siinä vaiheessa, kun tuotteet on tullattu ja ITU:n luovutus päätös on toimitettu varastonpitäjälle, niin voidaan tullivarastosta tuotteet luovuttaa vapaaseen liikenteeseen. (Email 2014; Tulli, Asiakaspalvelut 2014.)

7 Yhteenveto ja johtopäätökset

Alla olevasta kuviosta löytyy yhteenvetona aiemmissa kappaleissa läpikäydyn verottoman varastoinnin, erityisesti tullivarastoinnin, hyödyt ja heikkoudet Yritys X:n osalta.

Hyödyt	Heikkoudet
<ul style="list-style-type: none"> - Tulleja tai veroja ei tarvitse maksaa - Tuttu taho vastaisi tullivarastosta - Tullivaraston kanssa samoissa tiloissa voi säilyttää myös yhteisötavaroita - Tavaroiden säilytyksellä tullivarastossa ei ole aikarajaa - Tullilupa voi olla muidenkin kuin tavarantoimittajan nimissä - Tullivarastosta voi vastata muukin taho kuin tavarantoimittaja - Tavaroiden tullauksen voi hoitaa kolmas osapuoli, esimerkiksi huolintayritys - Tullin taholta ei tule isoja kuluja liittyen tullivarastointiin 	<ul style="list-style-type: none"> - Yhteistyöyrityksen yleisen tullivaraston sijainti - Liian pienet toimituserät - Tullivaraston tuotteille erillinen varastokirjanpito - Tietojen manuaalinen kirjaaminen - Ns. ylimääräiset kulut yhteistyöyrityksen taholta - Tullivarastokirjanpitoon tehtävät merkinnät tulee olla täysin oikein - Tullivaraston tuotteille oma, erillinen alue - Eri taho vastaa tavaroiden kuljetuksesta asiakkaille

Kuvio 4: Tullivarastoinnin hyödyt ja heikkoudet

Selvimmät hyödyt tullivaraston osalta on, ettei EU:n ulkopuolella valmistetuista ja sinne jälleenviedyistä tuotteista tarvitse maksaa tulleja ja veroja Suomeen. Yritys X:n osalta tullivarasto sijoitettaisiin heidän yhteistyöyrityksen tiloihin ja tämän sama taho vastaisi sen toiminnasta. Tuttu yritys on aina hyvä ja luotettava vaihtoehto. Varsinkin kun sen toimintaan ollaan sen verran tyytyväisiä, että toimintaa halutaan laajentaa.

Hyötyjen puolella suurin osa kohdista liittyy tullivarastointiin yleisellä tasolla. Näistä hyödyistä useimmat on varmistettu Tullilta kuten aiemmissa kappaleissa käy ilmi. Tullivaraston tuotteita voi säilyttää samoissa tiloissa yhteisötavaroiden kanssa. Tämä hyvä asia sen puolesta, että kaikkien yrityksen tuotteiden ollessa samoissa tiloissa niitä on helpompi hallinnoida. Tullivarastolle täytyy vain hakea lupa ja sen voi luvan saatua perustaa jo olemassa olevaan varastotilaan. Varsinkin väliaikaiseen varastoon verrattaessa tullivarasto on siitä parempi vaihtoehto.

to, mikäli tietää jälleenvievänsä tuotteet EU:n ulkopuolelle ei tuotteiden säilytykselle ole määritelty mitään aikarajaa.

Tullivarastolupa voi olla muidenkin kuin varastoitavien tuotteiden omistajan nimissä kuten Yritys X:n tapauksessa se olisi yhteistyöyrityksen nimissä ja tiloissa. Tullivaraston toiminnasta voi myös vastata muukin taho kuin tuotteiden omistaja ja niiden tullauksen voi hoitaa kolmas osapuoli kuten huolintayritys. Tullilta myös vahvistivat, ettei heidän taholtaa tulee sen kummempia kuluja kuin perustamismaksu 350 euroa ja mahdollinen vakuus. Yritykseltä ei esimerkiksi peritä maksuja varasto-otoista.

Seuraavaksi tarkastellaan tarkemmin tullivarastoinnin heikkouksia. Näistä monet ovat sellaisia, jotka koskevat tullivaraston käyttöönottoa tällä hetkellä. Osa heikkouksista on myös sellaisia, joita on tarkasteltu yleisellä tasolla.

Aiemmin jo mainittiin, että yhteistyöyrityksen yleinen tullivarasto sijaitsee kaukana siitä varastosta, jossa Yritys X:n tuotteita tällä hetkellä varastoidaan. Asia voidaan tulevaisuudessa tilanteesta riippuen ratkaista esimerkiksi sillä, että Yritys X hakee omaa tullilupaa ja tullivarasto perustetaan yhteistyöyrityksen varastoon missä muutkin tuotteet varastoidaan. Tähän tilanteeseen saatetaan päätyä siinä vaiheessa kun Yritys X:n kansainvälinen myynti edelleen kasvaa, jonka seurauksena tuotantomäärät suurenevät ja toimituseristä tulee isompia.

Tullivaraston myötä Yritys X:n tuotteille tulisi perustaa normivaraston tuotteista erillinen varastokirjanpito, joka toisi itsessään lisäkuluja. Tämä vaikuttaisi myös esimerkiksi Yritys X:n kirjanpitojärjestelmään aiheuttaen lisätyötä ja -kuluja. Tullivarastosta tapahtuvat poistot ja sinne lisättävät tuotteet tulisi merkitä ja lähettää Tullille manuaalisesti, koska sähköinen järjestelmä tämän osalta vielä puuttuu. Tästä aiheuttaisi lisäkustannuksia Yritys X:lle, koska yhteistyöyritys kaiken muun ohella laskuttaisi kaikesta mahdollisesta työstä heitä.

Tulli-ilmoituksessa ilmoitetun tavaramäärän tulee vastata varastoon saapunutta määrää. Poikkeamista tulee tehdä ilmoitus. Yritys X:n kohdalla tästä saattaisi tulla ongelmia ja lisätyötä, koska ajoittain tavarantoimittajan ilmoittama määrä ei vastaa saapunutta määrää. Tästä seuraisi turhaa työtä varastonpitäjälle ja sitä kautta turhia lisäkuluja Yritys X:lle.

Tullivaraston tulee olla oma erillinen alueensa, jossa ei saa säilyttää yhteisötavaraa. Tämä ei sinänsä ole ongelma, koska tällaista aluetta ei ole hankala järjestää. Tällä hetkellä Yritys X laskutetaan varastotilasta käytössä olevan lavatilan mukaan. Tullivaraston osalta laskutus olisi luultavimmin sama. Laskutus olisi tosin kiinteä kuukausikustannus, koska tullivaraston osalta alue olisi ennalta määritelty. Ei ole takuita, että alue olisi koko ajan kokonaisuudessaan käytössä, joten tästäkin syntyisi mahdollisesti turhia kuluja.

Omat hankaluutensa tullivarastoinnille tuo se, että varastoinnista ja kuljetuksista vastaa ei tahot. Aiemmin mainittiin tämän merkitsevän sitä, että tullivarastoinnin hoitaisi yhteistyöyrittäjä, mutta tavaroiden passituksesta jälleenvientiä varten hoitaisi kuljetusyrittäjä. Tarkemmin selvittämättä jäi se, että voiko tullivaraston tuotteita ja yhteisötuotteita lähettää asiakkaille samalla lähetyksessä. Tämä ei välttämättä ole mahdollista, koska tullausmenettelyt ovat niiden kohdilla erilaiset. Tämä olisi taas yksi ylimääräinen menoerä. Lähtökohtaisesti asiakkaat haluavat tilaamansa tuotteet samassa lähetyksessä. Se, että samalla kertaa tilatut tuotteet tulisivat erillisinä lähetyksinä, saattaisi aiheuttaa hämmennystä asiakkaissa ja mahdollisia ongelmia.

7.1 Toimenpide-ehdotukset tulevaisuudelle

Riippuen siitä mistä kulmasta asiaa katsoo, niin arvoketjussa on useampi asiakas, mutta loppuasiakas on se, jonka suhde yrityksen tuotteisiin on ratkaisevassa asemassa. Asiakastyytyväisyydellä saavutetaan selkeitä säästöjä sekä kilpailuetua suhteessa kilpailijoihin. Yritysten kannattaakin panostaa hyvään asiakaspalveluun. (Karrus 2005, 292-293.)

Ajatellen verotonta varastointia ja tuotteiden vientiä EU:n ulkopuolelle kolmansiiin maihin niin huomion arvoinen asia on kuljetusajat. On nopeita tapoja kuljettaa tavaraa, mutta se tulee kalliiksi. Yleensä yritykset käyttävätkin hieman hitaampia ja halvempia kuljetusmuotoja ellei kyseessä ole erityisen arvokas tavara, jolloin korkeilla kuljetuskustannuksilla ei ole niin suuri merkitys kun halutaan tavara nopeasti ja luotettavasti perille. Niin jälleenviijät kuin loppuasiakkaat arvostavat täsmällistä ja nopeaa toimitusta. Silloin kun kyseessä on pitkät mantereiden väliset välimatkat niin kaikenlaisten ylimääräisten viiveiden mahdollisuus kasvaa. Turhat viiveet taas aiheuttavat tyytymättömyyttä asiakkaissa.

Yritys X:lle tuotteet EU:n ulkopuolisilta tavarantoimittajilta toimitetaan heille pääasiassa joko meri- tai lentokuljetuksena. Merikuljetuksia pyritään käyttämään varsinkin isompien erien kohdalla aina kun mahdollista johtuen niiden matalammista rahtihinnoista suhteessa lentokuljetuksiin. Merikuljetusten käyttö tarkoittaa huomattavasti pidempiä kuljetusaikoja kuin jos käytettäisiin lentokuljetusta. Meriteitse kuljetusaika voi olla 6-8 viikkoa. Tuotannon viiveet saattavat viivästyttävä kuljetusta. Sitä kautta tuotteiden toimitus Yritys X:n varastolta asiakkaille mahdollisesti myös viivästyvät.

Yritys X:n kohdalla yksi mahdollisuus tulevaisuudessa kansainvälisen myynnin edelleen kasvassa on perustaa varastoja palvelemaan asiakkaita heidän EU:n ulkopuolisilla päämarkkina-alueillaan Pohjois-Amerikassa ja Aasian-Tyynenmeren alueella. Tällöin isoja tuote-eriä voisi toimittaa Suomen kautta verottomasta varastosta näihin EU:n ulkopuolella sijaitseviin varas-

toihin. Näistä varastoista tavaroita pystyttäisiin toimittamaan pienemmissä erissä asiakkaille heidän tilaustensa mukaan. Tällä toimintatavalla tuotteet saataisiin asiakkaille huomattavasti nykyistä nopeammin ja täten heitä pystyttäisiin palvelemaan entistä paremmin.

Tämän lisäksi näihin varastoihin voisi toimittaa tuotteita suoraan EU:n ulkopuolisilta tavarantoimittajilta. Toimitusmatkat joissakin tapauksissa lyhenisivät huomattavasti ja välttyttäisiin turhilta matkilta ja aikaviiveiltä kuljetuksissa.

Yrityksen pohtiessa uusien toimitilojen kuten varastojen perustamista niin sen pääasiallinen tehtävä on minimoida liikennöinti- tai kuljetuskustannuksia. Tämän lisäksi sillä saatetaan haakea markkinaetua tai aikaetua. Sijaintia koskevat päätökset tulee tehdä harkiten, koska ne vaativat usein isoja investointeja pitkällä aikavälillä. (Karrus 2005, 132.)

Allokoinnilla pyritään sovittamaan tuotteita tai tehtäviä osaksi olemassa olevaan verkostoa. Allokoinnin tavoitteena on jakaa tuote-erät verkoston toimipisteisiin tiettyjen tavoitteiden mukaisesti. Näitä ovat esimerkiksi parhaan mahdollisen taloudellisen tuloksen saavuttaminen tai sovittujen sitoumusten täyttäminen. (Karrus 2005, 135.)

Uusien varastojen perustaminen ei ole yksinkertaista. Varsinkaan jos sen tekee kotimaan ulkopuolella missä toimintatavat ja säädökset saattavat poiketa siitä mihin on totuttu. Päätöstä perustaa uusia varastoja ei tule tehdä hätiköidysti. Kyseessä on kuitenkin iso investointi. Yksi vaihtoehto on ostaa varastopalvelut joltakin muulta taholta. Tällä tavoin yritys pääsee kokeilemaan toiminnan järkevyyttä ilman suuria investointeja ja katsoa rauhasa miten toiminta lähtee käyntiin. Tämän lisäksi varastointipalveluita tarjoavalla yrityksellä on tarvittava osaaminen kyseisille markkinoille.

Yritys X:n sisäisiin kyselyihin liittyen voisi selvittää tarkemmin verottoman varastoinnin kustannuksia. Tällain olisi mahdollista antaa konkreettisia lukuja vastauksena näihin kyselyihin. Näiden lukujen pohjalta pystyisi varmaan myös laskemaan missä vaiheessa tavaramäärien kasvassa verotonta varastointia kannattaisi harkita uudelleen.

7.2 Hyöty toimeksiantajalle ja omat mietteet

Yritys X päätyi opinnäytetyöni pohjalta tehtyjen selvitysten myötä jättämään verottoman varastoinnin varastotoimintojensa ulkopuolelle. Heidän puoleltaan oltiin tyytyväisiä, että tätä kyseistä aihealuetta vihdoinkin selvitettiin tarkemmin ja päästiin selkeään lopputulokseen.

Esimieheni, laskutus- ja huolintapäällikkö Yritys X:ssä, kanssa päädyimme valitsemaan verottoman varastoinnin opinnäytetyöni aiheeksi. Alustavasti, kun minulle selvisi mistä on kyse,

niin olin varma, että Yritys X:n tulisi hyödyntää sitä EU:n ulkopuolelta tuotavien ja sinne jälleenvietävien tuotteidensa kohdalla. Sen edut, säästöt tulleissa ja veroissa, olivat selvät.

Tapaaminen yhteistyöyrityksen kanssa muutti käsitystäni. Tämän tapaamisen yhteydessä selvisi, ettei veroton varastointi ole juuri nyt kannattavaa. Tähän johtopäätökseen päädyimme, kun mietimme kaikkia taustalla vaikuttavia kuluja ja suhteellisen pieniä kuljetusmääriä suoraan yksittäisille asiakkaille. Hyödyt suhteessa kustannuksiin eivät olisi järkevällä tasolla. Verottoman varaston kautta kulkevien tuotteiden volyymien noustessa tietylle tasolle saadaan siitä mielestäni selkeitä säästöjä, kun tuotteista ei tarvitse maksaa tulleja tai veroja Suomeen. Se, missä vaiheessa volyymit ovat sillä tasolla, että asiaa tulisi harkita uudestaan, jäi laskennallisesti selvittämättä. Tämän aiheen tutkimista olisi mahdollista jatkaa esimerkiksi ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon kautta.

Opinnäytetyön tekeminen on lisännyt ymmärrystäni verottomasta varastoinnista, joka alkujaan oli minulle uusi asia. Kirja- ja Internet-lähteistä saatu teoria antoivat hyvät lähtötiedot. Erityisen iloinen olen siitä, että yhteistyöyritys ja Tulli olivat yhteistyöhaluisia. Tapaaminen yhteistyöyrityksen kanssa sekä Tullilta sähköpostitse ja puhelimitse saadut tarkennukset ovat syventäneet asian ymmärrystä. Käytännön kokemus vielä puuttuu, mutta opinnäytetyön myötä olen saanut kaiken kaikkiaan hyvän pohjatiedon aiheesta.

Aiheen tuntemuksesta voi olla tulevaisuudessa hyötyä, mikäli siihen palataan uudemman kerran Yritys X:n toimesta. Tilanne saattaa olla muutaman vuoden kuluttua se, mihin yritys on pyrkinyt ja verottomasta varastoinnista on tullut sen myötä ajankohtaista. Asiaa on silloin helpompi lähteä käsittelemään, kun yrityksen sisällä on henkilöitä, joille aihe ja mahdolliset yhteyshenkilöt ovat jo tuttuja.

Lähteet

Kirjalliset lähteet

Hörkkö, H., Koskinen, H., Laitinen, P., Mattsson, M., Ollikainen, J., Reinikainen, A., Werdermann, R. 2012. Huolinta-alan käsikirja. Vantaa: Suomen Huolintaliikkeiden Liitto.

Karrus, K. 2005. Logistiikka. 3.-5. painos. Helsinki: WSOY.

Melin, K. 2011. Ulkomaankaupan menettelyt vienti ja tuonti. Tammertekniikka / AMK-Kustannus.

Pehkonen, E. 2000. Vienti- ja tuontitoiminta. Porvoo: WSOY.

Pirnes, H. & Kukkola, E. 2002. Kansainvälisen liiketoiminnan käsikirja. Vantaa: WSOY.

Vahvaselkä, I. 2009. Kansainvälinen liiketoiminta ja markkinointi. Helsinki: Edita Prima Oy.

Sähköiset lähteet

Euroopan unioni. 2013. Perustietoa Euroopan unionista. Viitattu 10.5.2014.
http://europa.eu/about-eu/index_fi.htm

Tulli. 2009 A. Väliaikainen varasto. Viitattu 25.11.2013.
http://www.tulli.fi/fi/yrityksille/muut_tullimenettelyt/varastointi/valiaikainen_varasto/index.jsp

Tulli. 2009 B. Tullivarasto. Viitattu 25.11.2013.
http://www.tulli.fi/fi/yrityksille/muut_tullimenettelyt/varastointi/tullivarasto/index.jsp

Tulli. 2009 C. Vapaa-alue ja vapaavarasto. Viitattu 25.11.2013.
http://www.tulli.fi/fi/yrityksille/muut_tullimenettelyt/varastointi/vapaa_alue/index.jsp

Tulli. 2012. Mitä on passitus? Viitattu 8.6.2014.
http://www.tulli.fi/fi/yrityksille/muut_tullimenettelyt/passitus/

Tulli. 2013 A. Yleinen tullietuusjärjestelmä (GSP) uudistuu 1.1.2014. Viitattu 3.5.2014.
http://www.tulli.fi/fi/tiedotteet/asiakastiedotteet/yritykset/as_tiedote_20131220_4/index.html

Tulli. 2013 B. Mitä on varastointi? Viitattu 25.11.2013.
http://www.tulli.fi/fi/yrityksille/muut_tullimenettelyt/varastointi/index.jsp

Tulli. 2014. EU:n yleinen tullietuusjärjestelmä kehitysmaille (GSP) vuosina 2014 - 2023. Viitattu 3.5.2014.
http://www.tulli.fi/fi/yrityksille/tuonti/etuuskohtelut/kehitysmaille_tullietuuksia/index.jsp

Unionin tuomioistuimen tuomio (kolmas jaosto). 2012. Asiaa koskevat oikeussäännöt. Viitattu 25.11.2013. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:62011CJ0028:FI:HTML>

Yritys X. 2012 A. Vuosikirja. Viitattu 24.11.2013. <http://www.yritysx.fi>

Yritys X. 2012 B. Tilinpäätös. Viitattu 24.11.2012. <http://www.yritysx.fi>

Julkaisemattomat lähteet

Sukunimi, X. & Sukunimi, X. 2013. Tapaaminen yhteistyöyrityksen edustajien kanssa 9.12.2013. Yhteistyöyritys X. Vantaa.

Tulli. 2014. Infoa tullivarastoluvan hakemisesta. Email milla.huhtamaki@yritysx.com 27.1.2014. Tulostettu 28.1.2014.

Tulli, Asiakaspalvelut. 2014. Soitto Tullin asiakaspalveluun 28.1.2014.

Kuviot

Kuvio 1: Liikevaihto markkina-alueittain vuonna 2012 (Yritys X 2012 A.)	8
Kuvio 2: Valmistuksen maantieteellinen jakauma alkuperämaan mukaan vuonna 2012 (Yritys X 2012 A.).....	9
Kuvio 3: Tavaroiden tuonti EU-tullialueelle (Pirnes & Kukkola 2002, 240.)	12
Kuvio 4: Tullivarastoinnin hyödyt ja heikkoudet	23